

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 45988-08-21 הצלחה - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' דלתא קפיטל גרופ בע"מ

לפני כבוד השופט יעקב שקד

תובעת/מבקשת הצלחה - לקידום חברה הוגנת (ע"ר)
ע"י ב"כ עו"ד גיל רון

נגד

נתבעת/משיבה דלתא קפיטל גרופ בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד מ. פירון ושות'

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

בפניי בקשה לאישור הסדר פשרה.

א. רקע וההליכים עד כה

1. בקשת האישור הוגשה ביום 19.8.21 ועוסקת בטענות בנוגע להלוואות שהמשיבה מעמידה.

בעיקרו של דבר נטען בבקשה בין היתר: המשיבה מטילה על הלווים חיובים בניגוד להוראות חוק אשראי הוגן, תשנ"ג - 1993 (להלן - **חוק אשראי הוגן**) בעלות ממשית של אשראי ושיעור ריבית פיגורים החורגים משמעותית מהמותר לפי חוק זה; היא אינה מקיימת את חובות הגילוי הקבועות בחוק אשראי הוגן, בנוגע לציון שיעור העלות הממשית של האשראי ושיעור ריבית הפיגורים בהסכם ההלוואה; מעשים אלה מקימים לחברי הקבוצה עילות תביעה וזכאות להשבה (להלן - **בקשת האישור**).

המבקשת הינה עמותה, המפרטת בבקשת האישור מספר מקרים בעניינם של לוויים שונים.

2. הסעדים שנתבקשו מבוססים על תביעה לביטול ההסכמים בשל ההפרות או השבת סכומים שנגבו ביתר, והינם בתמצית:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 45988-08-21 - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' דלתא קפיטל גרופ בע"מ

השבה של הסכומים אשר נגבו מחברי הקבוצה, למעט קרן ההלוואה והפרשי הצמדה על הקרן; לחלופין - השבה של כל הסכומים אשר נגבו, למעט קרן ההלוואה והפרשי הצמדה על הקרן ולמעט ריבית וריבית פיגורים; לחלופין חילופין - השבה של כל הסכומים אשר נגבו בחריגה משיעור העלות המרבית של האשראי.

בנוסף נדרשו: השבה של כל הסכומים שנגבו אשר עלותם לא הוצגה ללווים כחלק מהעלות הממשית של האשראי או כחלק מריבית הפיגורים; הצהרה בדבר זכות חברי הקבוצה אשר המשיבה הפרה כלפיהם את חובת הגילוי לבטל את הסכם ההלוואה; חיוב המשיבה לתקן את יתרות החוב בתיקי הוצאה לפועל תלויים ועומדים, ובתביעות חוב בהליכי חדלות פירעון; הטלת איסור לגבות ריבית ותוספות בחריגה משיעור העלות המרבית של האשראי, ואיסור לגבות ריבית פיגורים העולה על שיעור ריבית הפיגורים המרבי; איסור לגבות כל ריבית או תוספת, אשר עלותן איננה מוצגת ללקוח כחלק מעלות האשראי הממשית; חיוב לתקן את כל חוזי ההלוואה כך שתיפסק גביית סכומים אסורים; חיוב לגלות בחוזי ההלוואה את שיעור העלות הממשית של האשראי וריבית הפיגורים; חיוב לכלול בחוזי ההלוואה תנאי, לפיו שיעור העלות הממשית של האשראי הידוע במועד כריתת החוזה לא יעלה על שיעור העלות המרבית של האשראי; חיוב לכלול בחוזי ההלוואה תנאי, שלפיו שיעור ריבית הפיגורים הידוע במועד כריתת החוזה לא יעלה על שיעור ריבית הפיגורים המרבי הידוע באותו מועד; מינוי בעל תפקיד אשר יפקח על ביצוע פסק הדין.

3. הקבוצה שהוגדרה בבקשת האישור הינה:

"(א) כל אדם אשר התקשר בהסכם הלוואה עם הנתבעת (לרבות אדם שחתם על הסכם יחד עם תאגיד); כשעל ההסכם חלה מגבלה בדבר שיעור העלות המרבית של האשראי, לפי חוק אשראי הוגן, תשנ"ג 1993 (להלן: חוק אשראי הוגן); ושיעור העלות הממשית של האשראי שחיה ידוע במועד כריתת החוזה גבוה משיעור העלות המרבית של האשראי נכון לאותו מועד; לעניין זה "שיעור העלות הממשית של האשראי" וכן "שיעור העלות המרבית של האשראי" - כהגדרתם בסעיף 1 לחוק אשראי הוגן;

(ב) כל אדם אשר התקשר בהסכם הלוואה עם הנתבעת (לרבות אדם שחתם על הסכם יחד עם תאגיד); כשעל ההסכם חלה מגבלה בדבר שיעור ריבית הפיגורים המרבי, לפי חוק אשראי הוגן ושיעור ריבית הפיגורים שהיה ידוע במועד כריתת החוזה גבוה משיעור ריבית הפיגורים המרבי נכון לאותו מועד; לעניין זה "ריבית

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 45988-08-21 - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' דלתא קפיטל גרופ בע"מ

- 1 הפיגורים" וכן "שיעור ריבית הפיגורים המרבי" - כהגדרתם בסעיף 1 לחוק אשראי
- 2 הוגן ;
- 3 (ג) כל אדם (לרבות אדם שחתם על הסכם יחד עם תאגיד) אשר התקשר בהסכם
- 4 הלוואה עם הנתבעת, עליו חל חוק אשראי הוגן, ובהסכם ההלוואה לא הוצגו שיעור
- 5 העלות הממשית של האשראי ושיעור ריבית הפיגורים, כהגדרתם בחוק אשראי
- 6 הוגן ;
- 7 כל האמור, ביחס לסכומים שנגבו כאמור בסעיפים (א)-(ב) – ביחס לסכומים שנגבו
- 8 החל משבע שנים לפני הגשת בקשת האישור ועד הגשת הבקשה לאישור (אף אם
- 9 החוזה נחתם לפני כן); ובנוגע לעניינים המנויים בסעיף (ג) – ביחס להסכמים
- 10 שנחתמו החל משבע שנים לפני הגשת הבקשה לאישור ועד הגשת התביעה לאחר
- 11 אישורה."
- 12
- 13 4. בתשובתה מיום 17.2.22, דחתה המשיבה את טענות המבקשת לגופן. כן הוסיפה כי בקשת
- 14 האישור הוגשה על ידי עמותה אך אף אחד מחברי הקבוצה לא בחר להתייצב ולייצג את
- 15 הקבוצה. המבקשת הגישה תגובה לתשובה ביום 20.3.22, בה דחתה את טענות המשיבה.
- 16
- 17 5. ביום 28.4.22 התקיימה ישיבת קדם משפט בפני מותב קודם ולאחריה התקיים הליך גישור
- 18 בפני כבוד השופט בדימוס יצחק ענבר (להלן – **המגשר**), שלא צלח. לאחר שהתיק הועבר
- 19 לטיפול, התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת ביום 19.3.24, ולאחריה חזרו הצדדים לנהל
- 20 משא ומתן בסיוע המגשר.
- 21
- 22 בתום סבב גישור זה הגיעו הצדדים להסדר פשרה אשר הוגש לאישור ביום 20.7.25 (להלן -
- 23 **הסדר הפשרה**), ושעיקריו הם השבת סכומים והצהרות בדבר שיעורי גבייה מקסימליים
- 24 לעתיד, כפי שיפורט להלן. כל זאת, מבלי להודות בטענות כלשהן.
- 25
- 26 בהחלטה מאותו יום נקבע כי הגשת הבקשה תפורסם וכן נעשה. כן נקבע כי היועצת המשפטית
- 27 לממשלה תגיש עמדתה תוך 45 יום.
- 28
- 29 היועצת המשפטית לממשלה לא הגישה את עמדתה במועד שנקבע, ותחת זאת עתרה, מספר
- 30 פעמים, למתן ארכה. סופו של דבר, לא הגישה את עמדתה בחלוף המועד שנקבע, ובהחלטה
- 31 מיום 16.11.25 נדחתה בקשת ארכה נוספת שהגישה.
- 32
- 33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 45988-08-21 - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' דלתא קפיטל גרופ בע"מ

ב. פרטי הסדר הפשרה

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
 - 29
6. בסיוע המגשר, הוסכם על הסדר פשרה, כפי שיפורט להלן.
7. בהתייחס להווה ולעתיד, המשיבה הצהירה כך (להלן – **סעיף ההצהרות**):
- א. המשיבה אינה גובה סכומים מעבר לשיעור העלות המירבית של האשראי, ומעבר לשיעור ריבית הפיגורים המירבית, הכל כקבוע בחוק אשראי הוגן. כל התשלומים הקבועים בהסכם ההלוואה נכללים בחישוב העלות הממשית של האשראי, לרבות עמלת פתיחת תיק, דמי טיפול בגין הוצאות ביצוע העסקה, הוצאות רישום שעבודים והשתתפות עלות הכנת מסמכים, מס ערך מוסף בגין הריבית. הכל, כמתחייב בהתאם להוראות חוק אשראי הוגן, למעט סכומים המותרים בהתאם לתקנות הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (החרגת סוגי עסקאות אשראי מתחולת החוק והחרגת הוצאות מגדר "תוספת"), תשע"ט-2019; להלן – **תקנות החרגת הוצאות**).
- ב. המשיבה אינה גובה סכומים מעבר לעלות הממשית של האשראי, המוצגת בהסכם ההלוואה, ואינה גובה סכומים מעבר לריבית הפיגורים שהוצגה בהסכם ההלוואה, הכל כקבוע בחוק אשראי הוגן. עוד טרם הגשת בקשת האישור שונה נוסח ההסכמים והוא תואם מצגים אלה. כל ההסכמים הישנים כבר נסתיימו.
8. הסכמות בנוגע להשבת כספים בגין העבר – **השבה בשיעור של 50% מסכומי הגביה שלהלן**:
- א. בהסכמים של חברי הקבוצה עליהם חלה מגבלה בדבר שיעור העלות המרבית של האשראי בהתאם לחוק אשראי הוגן –
- (1) כל סכום שנגבה בחריגה משיעור העלות המרבית של האשראי לפי הפרסום בילקוט הפרסומים הידוע במועד העמדת ההלוואה, לפי שיטת חישוב IRR כמפורט בהסדר המוצע. לצורך חישוב עלות האשראי, יילקח בחשבון בעלות האשראי כל סכום ששולם על ידי הלווה, לרבות עמלות פתיחת תיק, דמי טיפול בגין הוצאות ביצוע העסקה, השתתפות בעלות הכנת המסמכים ועריכתם ומס ערך מוסף על הריבית. עם זאת, לא יילקחו בחשבון הוצאות המותרות בניכוי בהתאם להוראות תקנות החרגת הוצאות.
- (2) בהתייחס לתקופה שבה ההלוואה הייתה במצב של פיגור – כל סכום שנגבה בחריגה משיעור ריבית הפיגורים המירבי של האשראי למעט הוצאות סבירות שהוציאה המשיבה לשם גביית תשלום שחלווה פיגר בתשלומו לפי חוזה ההלוואה, ושנקבע בחוזה ההלוואה שהמשיבה רשאית לגבותן מהלווים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 45988-08-21 - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' דלתא קפיטל גרופ בע"מ

- 1 ב. בכל ההסכמים -
- 2 (1) כל סכום שנגבה ולא הוצג ללווים כחלק מהעלות הממשית של האשראי, לרבות עמלות
- 3 פתיחת תיק, דמי טיפול בגין הוצאות ביצוע העסקה, השתתפות בעלות הכנת המסמכים
- 4 ועריכתם ולמעט הוצאות המותרות בניכוי בהתאם לתקנות החרגת הוצאות.
- 5 (2) סכום שנגבה ולא הוצג ללווים כחלק מריבית הפיגורים.
- 6 9. בהתייחס לעמלת פירעון מוקדם הוסכם על **שיעור השבה של 25%**, בהתאם לכללים הבאים -
- 7 א. אם ההלוואה לא הייתה בפיגור ובוצע פירעון מוקדם, עמלת הפירעון המוקדם תיזקף בגין
- 8 הריבית המרבית שהייתה משולמת לו קויים ההסכם עד סוף תקופת ההלוואה המקורית
- 9 ובאופן שווה בין כלל מועדי תשלום הריבית כאמור, תוך התאמתה לאופן החישוב בהוראות
- 10 סעיף ההצהרות. אם תיוותר יתרה ששולמה מעבר לסכום שנזקף כאמור, תבוצע השבה
- 11 בשיעור של 25% מהיתרה.
- 12 ב. אם ההלוואה הייתה בפיגור ובוצע פירעון מוקדם, עמלת הפירעון המוקדם תיזקף בגין
- 13 ריבית הפיגורים המרבית ששולמה או שהייתה משולמת על יתרת החוב שבפיגור (לרבות
- 14 קרן וריבית) עד מועד הפירעון המוקדם, ובאופן שווה בין כלל מועדי תשלום הריבית
- 15 כאמור, תוך התאמתה לאופן החישוב בהוראות סעיף ההצהרות. אם תיוותר יתרה
- 16 ששולמה מעבר לסכום שנזקף כאמור, תבוצע השבה בשיעור של 25% מהיתרה.
- 17
- 18 10. לסכומי החשבה ייוספו הפרשי הצמדה וריבית בשיעור אחיד של 10% (סעיף 3.3 להסדר) והיא
- 19 תבוצע ב - 4 פעימות שוות ככל הניתן, בכל פעם לכרבע מחברי הקבוצה בתשלומים חודשיים
- 20 שישולמו ב - 1 בכל חודש, במשך 4 חודשים.
- 21
- 22 11. ההסדר קובע מנגנון איתור ופניה לחברי הקבוצה (להלן - **מנגנון ההשבה**) על פי פרטיהם
- 23 המצויים אצל המשיבה. במקרה הצורך גם באי-כוח הקבוצה יהיו רשאים לסייע במאמצי
- 24 האיתור, במטרה להגיע לשיעור גבוה ככל הניתן של מימוש הזכאות על פי ההסדר. בכל מקרה,
- 25 סכומים שלא ישולמו לחברי קבוצה, יועברו לקרן לניהול וחלוקת כספים שנפסקו כסעד,
- 26 הפועלת בהתאם לסעיף 27 לחוק תובענות ייצוגיות (סעיף 3.4 להסדר; להלן - **הקרן**). המשיבה
- 27 תעביר לב"כ הקבוצה את כל האישורים על ביצוע התשלומים (סעיף 3.8 להסדר הפשרה).
- 28

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 45988-08-21 - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' דלתא קפיטל גרופ בע"מ

12. רו"ח אריה רפפורט ימונה כממונה מטעם בית המשפט על ביצוע הסדר הפשרה (סעיף 4 להסדר; להלן - **הממונה**).

13. עוד צוין לבקשת המבקשת, כי על פי הערכת המשיבה על דרך האומדנה לגבי מסגרות ההשבה, ומבלי שהאמור יחייב אותה בצורה כלשהי ולא ישמש גם את הצדדים לעניין סכום ההשבה הסופי, סכום ההשבה אינו עולה על כ-900,000 ₪ (להלן - **הערכת המשיבה**). הצדדים הסבירו כי זוהי הערכה ראשונית ובלתי מחייבת, והסכום הסופי ייקבע בשלב ביצוע ההסדר, מבלי שהאמור יהווה כלי לניתוח, פרשנות ו/או חישוב של סכום ההשבה.

הקבוצה עליה יחול הסכם הפשרה הינה כקבוע בבקשת האישור.

14. אשר לגמול ושכר הטרחה, מבקשים הצדדים כי הגמול יעמוד על 3.8% מסכום ההשבה הכולל, בתוספת מע"מ ככל שחל ושכר הטרחה יועמד על סכום השווה ל - 15.2% מסכום ההשבה הכולל, בתוספת מע"מ (סעיף 5 להסדר). סכומים אלה יתווספו לסכום ההשבה כאמור. 50% מהגמול ושכר הטרחה על בסיס הערכת המשיבה ישולמו בתוך 15 יום לאחר אישור הסדר הפשרה והיתרה 15 יום לאחר השלמת ביצוע ההסדר. אם יתברר כי סכום ההשבה בפועל עולה על הערכת המשיבה - תבוצע התאמה במסגרת תשלום היתרה.

15. הצדדים ביקשו שלא למנות בודק, שכן מדובר בפשרה הכוללת פיצוי כספי ברור, בהתאם לחישובים שנקבעו בהסכם הפשרה; אין מדובר בעניין שבמומחיות אלא בשאלות משפטיות שאינן מצריכות מינוי בודק. אף הצדדים עצמם לא הסתייעו במומחה לשם בירור ההליך, למעט בסיועו של המגשר; לצורך יישום הסדר הפשרה מונה ממונה - גורם מקצועי בלתי תלוי - אשר יבדוק את החישובים הדרושים ויוודא את עמידתם בהוראות ההסדר.

ג. **דיון בפרטי ההסדר**

16. סעיף 19(א) לחוק תובענות ייצוגיות מורה כך:

"בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא אם כן מצא, כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה, ואם הבקשה לאישור הסדר הפשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית - גם כי קיימות, לכאורה, שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 45988-08-21 - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' דלתא קפיטל גרופ בע"מ

17. סעיף 19(ג) לחוק תובענות ייצוגיות מורה בדבר השיקולים שיש לשקול, לרבות הפער בין סכום ההסדר לסכום שיקבלו חברי הקבוצה אם תוכרע התובענה לטובתם, הסיכויים והסיכונים אל מול יתרונות וחסרונות הסדר הפשרה, השלב בו מצוי ההליך ועוד (ראו לעניין זה ע"א 1582/20 עו"ד חלפון נ' שמן משאבי נפט וגז בע"מ, פסקה 67 (29.12.21); להלן - עניין חלפון)). מטבע הדברים, פשרה היא פרי של איזונים וויתורים הדדיים. מחד, היא מבטיחה סעד מהיר, וודאי ומביאה לחיסכון בזמן ועלויות. מאידך, אין היא משקפת את התועלת המירבית בעבור חברי הקבוצה:

"הסדר פשרה "ראוי, הוגן וסביר" הוא כזה שמציע לקבוצה הטבה או פיצוי המשקפים נאמנה את הסיכויים והסיכונים הגלומים בהליך מבחינת כל אחד מהצדדים...ועל כן גם כאשר מדובר בהליך ייצוגי – אין ככלל הצדקה לדחייתו של הסדר מוצע רק משום שאינו מבטיח לחברי הקבוצה פיצוי בשיעור המרבי שהיה נפסק לטובתם אם התובענה הייצוגית היתה מתקבלת במלואה" (בר"ם 2744/19 עיריית עכו נ' בריל תעשיות נעליים בע"מ, פסקה 16 (10.3.21); עניין חלפון).

18. בנסיבות העניין, לאחר עיון בהסכם הפשרה ולאחר ששקלתי את מכלול השיקולים בחוק תובענות ייצוגיות והפסיקה הנוגעת בדבר, סבורני כי המדובר בהסדר ראוי וסביר בנסיבות העניין, מהטעמים להלן:

א. הסדר הפשרה קובע שיעור השבה ראוי של 50% מסכומי הגביה ו – 25% מעמלות הפירעון המוקדם בהתאם להמלצת המגשר ועל יסוד מכלול טענות הצדדים. תנאי הסכם הפשרה הם נגזרת של העובדה כי הסכם הפשרה מגלם מעצם טיבו את האיזון שבין סיכויי המשך ניהול התביעה וסיכויי ונסיבות, נוכח הטענות שהועלו, המדובר באחוזים סבירים.

ב. הליך הגישור שהוביל להסדר המוצע מהווה ראייה לסבירות ההסדר המוצע ולהגינות סכום ההסדר:

"יש להבהיר כי פנייה של צדדים להליך ייצוגי לפתרון המחלוקת על דרך של גישור היא צעד מבורך ויש לעודדה, תוך הכרה במגבלותיה. הליך הגישור מסייע לבית המשפט להוביל לפתרון יעיל, מחיר ומוסכם של התובענה הייצוגית; וכפי שציינתי לעיל, כאשר מגשר המתמצה ומנוסה בתחום מלווה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 45988-08-21 - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' דלתא קפיטל גרופ בע"מ

- 1 את תהליך עיצוב וגיבוש הסדר הפשרה, הדבר עשוי להיות לעזר בבחינת טיבו
- 2 של ההסדר" (ע"א 7122/19 היועץ המשפטי לממשלה נ' ממנ (11.4.22)).
- 3
- 4 ג. הסדר הפשרה קובע השבה כספית בפועל ולא תחליפים כגון שוברים או אמצעים שווי
- 5 כסף אחרים.
- 6
- 7 ד. מנגנון ההשבה צפוי לאפשר איתור בשיעור גבוה ככל הניתן של חברי קבוצה זכאים.
- 8
- 9 ה. הסדר הפיקוח של הממונה, שהינו בעל ניסיון רב בפיקוח על הסדרים דומה (ראו המפורט
- 10 בסעיף 19 לבקשה) כולל ביצוע בדיקות מדגמיות של התחשיבים שערכה המשיבה
- 11 בהתאם להסכם הפשרה, באופן המבטיח השבה כדין.
- 12

ד. העברת חלק מסכום ההסדר לקרן במקרה של יתרה

- 14
- 15 19. סעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות מורה כך:
- 16
- 17 "(1) מצא בית המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינו מעשי
- 18 בנסיבות הענין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע את התשלום בעלות סבירה ובין
- 19 מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או
- 20 חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות הענין ;
- 21
- 22 (2) הורה בית המשפט על מתן סעד כספי לטובת הציבור, יורה על העברת הכספים
- 23 המיועדים לכך לקרן שהוקמה מכוח סעיף 27א; בית המשפט ייעד את הכספים
- 24 לתחום הקרוב לנושא התובענה הייצוגית שהוגשה; נוכח בית המשפט כי העברת
- 25 הכספים לתחום קרוב כאמור אינה מתאפשרת בנסיבות הענין, רשאי הוא להורות
- 26 כי הכספים ייועדו לתחום אחר, הקרוב ככל האפשר לנושא התובענה."
- 27
- 28 20. דרך המלך היא מתן פיצוי כספי לחברי הקבוצה וזאת בהלימה למטרת ההליך הייצוגי במתן
- 29 סעד הולם למי שנפגע מהפרת הדין. מקום בו הדבר אינו אפשרי, ניתן להורות על מתן סעד אחר
- 30 לטובת חברי הקבוצה, כולם או חלקם, או לטובת הציבור, כאשר מתן סעד כספי לטובת הציבור
- 31 ייעשה ככלל בדרך של העברתו לקרן לניהול ולחלוקת כספים שהוקמה מכוח סעיף 27א לחוק
- 32 תובענות ייצוגיות (ע"מ 2748/15 מי אביבים 2010 בע"מ נ' ליבוביץ, פסקה 41 (1.9.19)).
- 33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 45988-08-21 - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' דלתא קפיטל גרופ בע"מ

פסיקת סעד לטובת הציבור נועדה, איפוא, למנוע מצב בו הנתבע לא יישא בסכום הפיצוי, כולו או חלקו, אך בשל כך שקיים קושי להעבירו לחברי הקבוצה באופן ישיר, וזאת אומנם על חשבון מתן סעד הולם למי שנפגע במישרין, אך באופן המשרת את מטרת החוק באכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו.

21. ביישומה של הוראה זו יש לשאוף ככל הניתן לקביעת מנגנון אשר תתקיים בו חפיפה בין חברי הקבוצה המיוצגת (הם קבוצת הנפגעים) לבין קבוצת המפוצים (רע"א 1644/15 גור נ' דור אלון אנרגיה בישראל (1998) בע"מ, פסקה 12 (27.5.15)). לכן ככלל, יש להעדיף מתן פיצוי לחברי הקבוצה אותם ניתן לזהות ולאתר, אף אם מדובר בחלק מהם ולא בכולם וכך אף נוהג רובו של ההסדר המוצע, וככל שהדבר אינו מעשי, או אז יש להורות על מתן סעד לטובת הציבור (ע"א 3604/22 פז נ' פלאפון תקשורת בע"מ, פסקה 6 (23.5.23)).

22. סעיף 27א לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי מטרת הקרן הינה לחלק את הכספים הנפסקים כסעד למטרות ציבוריות. הקרן היא זרוע של המדינה, המיועדת לחלוקת כספי הסדרי פשרה של תובענות ייצוגיות, במקרים בהם לא ניתן לפצות ישירות את חברי הקבוצה הניזוקה:

"הקרן לניהול הוקמה בחוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 10), התשע"ו-2016. מטרתה של הקרן היא לחלק כספים שנפסקו על-ידי בית המשפט בתובענה ייצוגית לטובת קבוצה ולא חולקו לקבוצה (לפי סעיף 20א(3) לחוק) או שנפסקו לטובת הציבור... עוד נקבע כי הקרן תחלק את הכספים לטובת מטרות ציבוריות (סעיף 27א(ב) לחוק), והיא תנוהל בידי האפוטרופוס הכללי (סעיף 27א(ג) לחוק)). כספי הקרן יחולקו בידי ועדה המונה חמישה חברים, שהדרישות לגביהם מפורטות בסעיף 27א(ד) לחוק..." (ע"מ 9112/16 עיריית בני ברק נ' אברמוביץ (16.2.17), פסקה 13).

23. במקרה דנן ההעברה לקרן תבצע רק לגבי סכומים שלא ישולמו לחברי קבוצה. במצב דברים זה מוגשמות, לגישתי, מטרות הסעיף: ההסדר המוצע כולל הן מתי פיצוי לחברי הקבוצה הנפגעת שיאותרו והן העברת היתרה לטובת הציבור, על מנת למנוע מצב בו המשיבה לא תישא בכל הפיצוי המוסכם, אך בשל כך שקיים קושי להעבירו לחברי הקבוצה באופן ישיר.

ה. שאלת הצורך בבודק וממונה על ביצוע ההסדרה העתידית

24. סעיף 19(ב)(1) לחוק תובענות ייצוגיות מורה כך:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 45988-08-21 - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' דלתא קפיטל גרופ בע"מ

1 "בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא לאחר שקיבל חוות דעת מאדם שמינה
2 לשם כך, שהוא בעל מומחיות בתחום שבו עוסקת הבקשה לאישור או התובענה
3 הייצוגית (בסעיף זה - בודק), אלא אם כן סבר בית המשפט שחוות הדעת אינה
4 נדרשת, מטעמים מיוחדים שיירשמו...".
5
6 25. בנסיבות העניין דנא, סבורני כי אין צורך במינוי בודק וקיימים טעמים מיוחדים להימנע
7 ממינויו. כאמור, הבסיס הפיננסי לקביעת סכום ההסדר נבחן על ידי המגשר ודי בכך. כך נקבע
8 גם בבש"א (מחוזי ת"א) 27068/06 לוי נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ (2.2.10):

9
10 "חשוב לא פחות, תורתו ולידתו של הסדר הפשרה הוא בהליך גישור שנוהל על ידי
11 המגשר, כבוד הנשיא (בדימוס) מ' שמגר - אשר ירד לשורשו של הסכסוך, ערך
12 פגישות רבות לא רק עם הצדדים לבקשת האישור אלא גם עם גורמים רלוונטיים
13 נוספים...בכך תרם המגשר תרומה ניכרת לגיבושו של פיתרון כולל ומקיף לנושא
14 בקשת האישור - ולבסוף גם נתן את אישורו וברכתו להסדר הפשרה המוצע....במצב
15 דברים זה, ובמיוחד לנוכח השירות היסודי והיעיל שנתן המגשר לצדדים ולבית
16 המשפט כאשר ניאות לקבל על עצמו את הגישור, ממילא מתייטר הצורך במינוי
17 "בודק" כהגדרתו בחוק תובענות ייצוגיות" (פסקה 19).

18
19 26. בנוסף, ההסדר כולל מגנון פיקוח מובנה במינוי הממונה. מינוי בודק, מקום בו הוא אינו נדרש
20 - כבעניינינו - עשוי לסרב ולהאריך שלא לצורך את הדיון בבקשה לאישור הסכם הפשרה, לעכב
21 את העברת הפיצוי, ולהטיל על הצדדים תוצאות מיותרות (על השיקולים שבמינוי בודק ראו
22 רע"א 1644/15 גור נ' דור אלון אנרגיה בישראל (1998) בע"מ, פסקה 9 (27.5.15); אלון קלמנט
23 "פשרה והסתלקות בתובענה הייצוגית" משפטים מא 5, 44-49 (תשע"א)).

ו. גמול ושכר טרחה

26
27 27. סעיף 19(ו) לחוק תובענות ייצוגיות מורה כך:

28
29 "אשר בית המשפט הסדר פשרה, יקבע גמול למבקש או לתובע המייצג, לפי העניין,
30 בהתאם להוראות סעיף 22, ושכר טרחה לבא כוח המייצג בהתאם להוראות סעיף
31 23, ורשאי בית המשפט להתחשב בהמלצה מוסכמת שהוגשה לו על ידי הצדדים
32 לעניין זה".

33
34 28. סעיף 22 לחוק תובענות ייצוגיות עוסק בגמול לתובע הייצוגי:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 45988-08-21 - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' דלתא קפיטל גרופ בע"מ

1 (א) הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה, כולה
2 או גם חלקה, לרבות בדרך של אישור הסדר פשרה, יורה על תשלום גמול לתובע
3 המייצג, בהתחשב בשיקולים כאמור בסעיף קטן (ב), אלא אם כן מצא, מטעמים
4 מיוחדים שיירשמו, שהדבר אינו מוצדק בנסיבות הענין.
5 (ב) בקביעת שיעור הגמול יתחשב בית המשפט, בין השאר, בשיקולים אלה:
6 (1) הטרחה שטרם התובע המייצג והסיכון שנטל על עצמו בהגשת התובענה
7 הייצוגית ובניהולה, בפרט אם הסעד המבוקש בתובענה הוא סעד הצהרתי;
8 (2) התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה;
9 (3) מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית".
10
11 29. סעיף 23 עוסק בשכר טרחת בא כוח המייצג:

12 (א) בית המשפט יקבע את שכר הטרחה של בא הכוח המייצג בעד הטיפול בתובענה
13 הייצוגית, לרבות בבקשה לאישור; בא הכוח המייצג לא יקבל שכר טרחה בסכום
14 העולה על הסכום שקבע בית המשפט כאמור.
15 (ב) בקביעת שיעור שכר הטרחה של בא כוח מייצג לפי סעיף קטן (א), יתחשב בית
16 המשפט, בין השאר, בשיקולים אלה:
17 (1) התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה;
18 (2) מורכבות ההליך, הטרחה שטרם בא הכוח המייצג והסיכון שנטל על עצמו
19 בהגשת התובענה הייצוגית ובניהולה, וכן ההוצאות שהוציא לשם כך;
20 (3) מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית;
21 (4) האופן שבו ניהל בא הכוח המייצג את ההליך;
22 (5) הפער שבין הסעדים הנתבעים בבקשה לאישור לבין הסעדים שפסק בית המשפט
23 בתובענה הייצוגית".
24

25
26 30. בע"א 2046/10 עזבון המנוח משה שמש נ' רייכרט, פ"ד סח(2) 681 (2012) (להלן – עניין
27 רייכרט), נקבע כי אין המדובר ברשימה סגורה של שיקולים:

28 "עניינו הרואות, כי אין מדובר ברשימה ממצה של שיקולים. בפסיקת בית המשפט
29 הוכרו שלושה סוגים עיקריים של שיקולים אותם יש להביא בחשבון במסגרת
30 ההחלטה בעניין שכר טרחה וגמול בתובענה ייצוגית. סוג ראשון של שיקולים עוסק
31 במערכת התמריצים הנוגעת להגשת התביעה ייצוגית. על בית המשפט לאזן בין
32 הרצון לעודד הגשת תביעות ראויות לבין הרצון למנוע הגשת תביעות סרק. בהקשר
33 זה יש ליתן משקל לאינטרסים שהוגשמו על ידי התובענה, הן מבחינת הקבוצה
34 המיוצגת הן מבחינת הציבור בכללותו. לעניין זה, על בית המשפט לבחון, מחד גיסא,
35

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 45988-08-21 - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' דלתא קפיטל גרופ בע"מ

- 1 את היקף ההשקעה של עורך הדין המייצג וכן את מידת הסיכון בתובענה ומאידך
2 גיסא את היחס בין הסעד שנתבע לבין הסעד שאושר... בהקשר זה אף שומה על בית
3 המשפט לבחון את השאלה האם על מנת לזכות בסעד המבוקש היה צורך להגיש
4 תביעה ייצוגית...סוג שיקולים שני עליו הצביעה הפסיקה נוגע להתנהלותו של בא-
5 כוח התובע המייצג. שכר הטרחה משמש תמריץ לניהול ההליך בצורה יעילה
6 והגונה...סוג נוסף של שיקולים מתייחס ליחס בין שכר הטרחה לבין התביעה
7 הייצוגית בכללותה. על בית המשפט להימנע מפסיקת שכר טרחה שיפחית באופן
8 בלתי סביר מהתועלת הצומחת לקבוצה" (פסקה 2).
- 9
10 31. בעניין **רייכרט** נקבע כי בתובענות ייצוגיות בהן הסעד הסופי הינו סעד כספי, הכלל הנוהג הוא
11 שיטת האחוזים כשיטה המובילה לפסיקת שכר טרחה.
12
13 השלב הראשון הנדרש אם כן הינו קביעת הסך הכולל ממנו יחושבו אחוזים אלו, בסיס החישוב,
14 כאשר המדד לקביעתו הוא שווי התועלת הצומחת לקבוצה.
15
16 32. לצורך השלב הראשון: בעניין **רייכרט**, נוכח מורכבותו הייחודית של ההליך והזמן הרב מאוד
17 בו הוא נוהל, נפסק כי על כל סכום שנגבה בפועל עד ל-5 מיליון ₪, ייפסק גמול ושכר טרחה
18 בשיעור של 25%; על כל סכום שנגבה בפועל בין 5 מיליון ₪ עד ל-10 מיליון ₪ ייפסק שכר טרחה
19 בשיעור של 20%; ועל כל סכום שנגבה בפועל מעל 10 מיליון ₪, ייפסק שכר טרחה בשיעור של
20 15% (פסקה 16).
21
22 ברע"א 2957/17 **סופרגז חברה ישראלית להפצת גז נ' שוורצמן** 50 (17.3.24) (להלן - עניין
23 **סופרגז**) צויין כי בעניין **רייכרט** מדובר היה בהליך ייחודי שבו התקיימו מצבור של נסיבות
24 המצדיקות מתן שכר טרחה על הצד הגבוה ולכן ראוי, על דרך הכלל, לראות את המפתח
25 שנקבע **כתקרה מקסימלית**, כאשר בכל מקרה ומקרה יש להתחשב באופן בו הסתיים ההליך.
26
27 כמו כן נקבע באותו מקרה שיש לכלול את הגמול לתובע המייצג תחת המפתח שנקבע לשכר
28 טרחת באי הכוח מייצגים, שהרי המדובר בחלוקה פנימית בין העומדים מאחורי בקשת
29 האישור. אומנם מדובר בהפחתה נוספת לעומת עניין **רייכרט**, ואולם היא הפכה למקובלת, ומן
30 הראוי להוסיף ולנהוג על פיה (פסקה 50).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 45988-08-21 - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' דלתא קפיטל גרופ בע"מ

- 1 לעניין שלב זה, לקחתי בחשבון את הסכום הנקוב בהערכת המשיבה – 900,000 ₪, כלומר
2 מדובר בסכום המצוי בסף המדרגה השנייה על פי עניין **רייכרט**, זה המאפשר פסיקה של עד
3 25% בגין 5 מיליון ראשונים ו – עד 20% בגין כל סכום שנגבה בפועל בין 5 מיליון ₪ עד ל-10
4 מיליון ₪. סך הגמול ושכר הטרחה במבוקשים בבקשה דנא הינו 19% סך הכל – דהיינו נמוך
5 מהמדרגות שנקבעו בעניין **רייכרט**.
- 6 33. לצורך השלב השני, קביעת סכום האחוזים הראוי, מקובלת עלי עמדת הצדדים בבקשה, כי יש
7 להביא בחשבון את הטרחה ומורכבות ההליך, את התועלת לחברי הקבוצה, את החשיבות
8 הציבורית ואת האופן שבו ניהלו באי-כוח הקבוצה את הה (וראו סעיפים 22 ו-23 לחוק תובענות
9 ייצוגיות).
- 10 אכן, כפי שטענו הצדדים, מדובר בתביעה מורכבת, שהצריכה בירורים עובדתיים, משפטיים
11 וכלכליים וגיבוש הסדר הפשרה היה כרוך במאמץ, הן בהליך הגישור והן בבית המשפט.
12 מורכבות ההסדר גלויה וברורה למקרא הוראותיו וניכר כי הליך הגישור היה ממושך ומעמיק
13 באופן המצדיק פסיקת אחוזים המתקרב לרף הגבוה.
- 14 34. נוכח כלל הנסיבות, מצאתי כי הגמול ושכר הטרחה המבוקשים הינם סבירים והוגנים.
15
- 16 35. אשר לעיתוי תשלום הגמול ושכר הטרחה, מחצית סמוך לאישור ההסדר והיתרה בסיום ביצועו,
17 לרבות ביצוע תחשיב חוזר במקרה שסכום ההשבה בפועל יהא גבוה מסכום הערכת המשיבה,
18 אף זה סביר וצודק בנסיבות העניין.
19
- 20 **ז. סוף דבר**
- 21
- 22 36. נוכח האמור, הסדר הפשרה מאושר בזאת.
23
- 24 37. הצדדים יגישו תוך 7 ימים נוסח לפרסום אישור הסדר הפשרה בהתאם לסעיף 25(א)(4) לחוק
25 תובענות ייצוגיות לאישור בית המשפט, והפרסום יבוצע עד 14 יום מאישורו, תוך הגשת
26 הפרסום לתיק.
27
- 28 38. הצדדים ימסרו הודעה לבית המשפט בתוך 15 יום מסיום ביצוע ההסדר שתכלול פירוט של
29 התשלומים שחולקו לחברי הקבוצה ולקרן, במקרה שתיוותר יתרה.
30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 45988-08-21 הצלחה - לקידום חברה הוגנת (ע"ר) נ' דלתא קפיטל גרופ בע"מ

39. הצדדים ימציאו עותק מפסק הדין למנהל בתי המשפט לשם רישומו בפנקס התובענות הייצוגיות.

3

4

המזכירות תסגור את התיק.

5

6

ניתן היום, כ"ו כסלו תשפ"ו, 16 דצמבר 2025, בהעדר הצדדים.

7

יעקב שקד, שופט

8

9

10

11

